

PRIMERA CIRCULAR

La hibernació de la granota

10 anys de lleis i polítiques de memòria a Espanya i Catalunya (2007-2017)

EUROM, Universitat de Barcelona, 14-20 de novembre de 2017

La hibernació, o brumació, és més predictiva que conseqüent. Les granotes o altres amfibis i rèptils l'utilitzen com a forma de protecció durant l'hivern per evitar la mort per congelació. Els factors externs són determinants però, sobretot, l'intent d'autoprotecció és fonamental per evitar la mort. El risc durant aquest procés és elevadíssim però és, també, una forma d'anul·lar les constants vitals per tal de sobreviure i, en alguns casos, ho aconsegueixen.

A l'octubre del 2007 s'aprovaren les lleis conegudes com a "lleis de la memòria" a Espanya i Catalunya. D' banda, al Congrés dels Diputats, es tirava endavant la Llei per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures en favor dels qui van patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la Dictadura, i de l'altra, al Parlament de Catalunya es donava llum verda a la Llei del Memorial Democràtic.

Les relacions entre lleis i memòria sempre han estat complexes i discutides. La legislació sobre el passat ha obert tants dubtes com esperances. L'empenta inicial amb que s'aprovaren s'anà esgotant al cap de poc temps, entrant en un període de latència o "hibernació". Després de deu anys d'ençà de la seva aprovació, ha transcorregut un període de temps prou raonable com per fer una primera avaluació amb perspectiva històrica del paper que han jugat aquestes lleis en el desenvolupament de les polítiques de memòria a tot l'Estat.

Quins han estat els seus efectes reals? Quines conseqüències i quines reaccions han suscitat? Quines altres iniciatives hi ha hagut des d'aleshores? Així mateix, el cas català s'emmarquen en un context europeu gens aliè a aquestes qüestions, ja que tant els seus Estats membres com les mateixes institucions europees s'enfronten a dilemes similars a l'hora de desenvolupar polítiques públiques de memòria.

Per aquests motius, el proper mes d'octubre del 2017, l'Observatori Europeu de Memòries de la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona es disposa a organitzar un congrés internacional per debatre aquestes qüestions, que es treballaran a través de tres eixos temàtics al voltant dels usos, abusos, processos, encerts, oblit i llacunes d'aquests 10 anys:

Eix 1: Llei i passat

Anàlisi i estudi de la legislació sobre el passat que s'ha donat tant als diferents territoris de l'Estat espanyol com a la resta de països que conformen la Unió

Europea. Es pretén abordar aquest camp de treball no tant pels seus aspectes jurídics sinó pels efectes socials i polítics que ha comportat el desenvolupament de les lleis de la memòria.

Eix 2: Memòria i patrimoni

La consideració de la memòria democràtica com a patrimoni de la societat ha potenciat el desenvolupament de museus, centres d'interpretació i d'altres *espais de memòria* que tracten episodis traumàtics o de lluita per la justícia i la llibertat. Aquest eix pretén dedicar l'atenció als processos històrics a partir dels quals s'han creat o es volen crear aquests llocs.

Eix 3: Memòria i transmissió

Les narracions sobre el passat es transmeten per diferents canals, sia a través de la literatura, d'audiovisuals, de programes pedagògics o de noves tecnologies. Aquest apartat vol fer una anàlisi d'aquestes transmissions i del seu impacte real, de quin són els seus objectius i de com es desenvolupen estratègies fins a aconseguir-los.

Convidem a investigadores i investigadors a enviar comunicacions i propostes d'intervenció a observatori.memories@ub.edu. Us preguem que envieu els **abstracts** (300 paraules) fins al dia **1 de març de 2017**. El termini per a les **comunicacions** és el **15 de juny de 2017**. En una propera circular s'informarà més detalladament de la data i l'emplaçament del congrés.

Ben cordialment,

Jordi Guixé i Coromines

Director

16 gener de 2017